

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Co/157/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7622201244
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Angelika Sopoligová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7622201244.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Angeliky Sopoligovej a členov senátu JUDr. Ľuboša Kunaya a JUDr. Borisa Brondoša v spore žalobcu: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXX, zastúpeného Mgr. Petrom Troščákom, advokátom so sídlom v Prešove, Hlavná 50 proti žalovanej: Slovenská republika zastúpená Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky so sídlom v Bratislave, Štúrova 2, o náhradu škody vo výške 50.313,64 eur s prísl., o odvolaní strán sporu proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. 7C/14/2022-60 zo dňa 30. júna 2022

rozhodol:

I. M e n í rozsudok vo výroku č. I. tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 15.000,00 eur s 5% úrokom z omeškania zo sumy 144.96 eur odo dňa 18.2.2022 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že v prevyšujúcej časti výroku č. I. žalobu z a m i e t a.

II. P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku č. II..

III. P r i z n á v a žalobcovi proti žalovanej 100% nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie, ako aj v odvolacom konaní.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) rozsudkom označeným v záhlaví tohto rozhodnutia rozhodol v tomto znení:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 30.144,96 eur s 5 % úrokom z omeškania zo sumy 144,96 eur odo dňa 18. 2. 2022 až do zaplatenia, a to v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietla.

III. Priznáva žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Predmetom konania je žaloba žalobcu doručená súdu prvej inštancie dňa 16.3.2022, ktorou sa žalobca domáhal od žalovanej zaplatenia sumy 50.313,64 eur s 5 % úrokom z omeškania zo sumy 313,64 eur odo dňa 18.2.2022 až do zaplatenia, to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a plnej náhrady trov konania, a to titulom náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím.

3. Žalobu odôvodňoval žalobca tým, že uznesením Okresného riaditeľstva PZ v Spišskej Novej Vsi sp. zn. ČVS: ORP-847/1-VYS-SN-2016 zo dňa 9.1.2017 bolo proti žalobcovi vznesené obvinenie za pokračujúci prečin sexuálneho zneužívania podľa ust. § 202 ods. 1 písm. a) a c) Tr. zák., ktorého sa žalobca mal dopustiť tak, ako je to vymedzené v skutkovej vete tohto uznesenia. Uznesením Okresnej prokuratúry Spišská Nová Ves sp. zn. 2 Pv 421/16/8810 zo dňa 13.2.2017 bola sťažnosť žalobcu proti vyššie uvedenému uzneseniu o vznesení obvinenia zamietnutá ako nedôvodná. Žalobca využil aj mimoriadny opravný prostriedok a dňa 23.2.2017 podal návrh na zrušenie právoplatného rozhodnutia

vydaného v prípravnom konaní v zmysle ust. § 363 a nasl. Trestného poriadku, ktorým sa domáhal zrušenia uznesenia o vznesení obvinenia. Upovedomením Generálnej prokuratúry SR sp. zn. IV Pz 65/17/1000 zo dňa 9.6.2017 bol žalobca informovaný o tom, že zo strany Generálnej prokuratúry SR neboli zistené dôvody pre zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia. Následne dňa 16. 11. 2017 bola na žalobcu zo strany Okresnej prokuratúry Spišská Nová Ves podaná na Okresný súd Spišská Nová Ves obžaloba sp. zn. 2 Pv 421/16/8810 zo dňa 16. 11. 2017 pre stíhaný skutok, ako je vymedzený v obžalobe. Rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 5T/118/2017 zo dňa 22.1.2020 bol žalobca podľa ust. § 285 písm. a) Tr. por. oslobodený spod obžaloby Okresnej prokuratúry Spišská Nová Ves sp. zn. 2 Pv 421/16/8810 zo dňa 16.11.2017, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný. Po podaní odvolania zo strany Okresnej prokuratúry Spišská Nová Ves, bolo uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8To/64/2020 zo dňa 25. 5. 2021 rozhodnuté tak, že podľa ust. § 319 Tr. por. sa odvolanie prokurátora zamietá, uznesenie nadobudlo právoplatnosť 25.5.2021.

4. Žalobca s poukazom na ustanovenia §§ 3, 4, 5, 6, 15, 17 ods. 1 až 3 a 18 ods. 1, 3 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú výkonom verejnej moci a na nález Ústavného súdu SR sp. zn. 1.ÚS 320/2016 zo dňa 7.7.2016 so zreteľom na to, že rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 5T/118/2017 zo dňa 22.1.2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8To/64/2020 zo dňa 25.5.2021 došlo k oslobodeniu jeho osoby spod obžaloby, sa predmetnou žalobou domáha nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, pričom takéto rozhodnutie má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia, a preto uznesenie o vznesení obvinenia (uznesenie Okresného riaditeľstva PZ v Spišskej Novej Vsi sp. zn. ČVS: ORP-847/1-VYS-SN-2016 zo dňa 9.1.2017) je nezákonné. Uplatnený nárok titulom náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím špecifikoval žalobca vo výške 5.001,23 eur (vzniknutý trovami právneho zastúpenia – trovy obhajoby v zmysle § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.) a náhradou nemajetkovej ujmy vo výške 50.000,- eur, a keďže podľa upovedomenia Generálnej prokuratúry SR sp. zn. VI/4 Gc 109/21/1000-5 zo dňa 15.2.2022 nárok na náhradu škody Generálna prokuratúra SR uspokojila čiastočne v sume 4.687,59 eur dňa 7.3.2022, toho času si žalobca už v tomto konaní domáha len rozdielu medzi pôvodne ním uplatňovanou náhradou trov právneho zastúpenia vo výške 313,64 eur s 5 % úrokom z omeškania od 18. 2. 2022 a to za úkony právnej služby vypočítané ako základnej sadzby tarifnej odmeny podľa § 12 ods. 3 písm. a/ Vyhlášky č. 655/2004 Z.z., a to za jeden úkon právnej služby vo výške 67 eur za rok 2017, vo výške 69,92 eur za rok 2018, vo výške 71,50 eur za rok 2019, vo výške 73,66 eur za rok 2020 a vo výške 81,67 eur za rok 2021 a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 50.000,- eur.

5. Na základe vykonaného dokazovania a jeho vyhodnotenia, súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení účinnom dňa 9.1.2017, § 4 ods. 1 písm. f/, § 5 ods. 1 až 3, § 6 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 17 ods. 1 až 4, § 18 ods. 1, 3, § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1 písm. f/, § 5 ods. 1, 3, § 6 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 17 ods. 1, 3 až 4, § 18 ods. 1, 3 a priznal žalobcovi, čo sa týka trov právneho zastúpenia, t.j. trov obhajoby sumu 144,96 eur, keďže mu nepriznal sumu vo výške 168,68 eur titulom nezákonne vypočítaného režijného paušálu a odmeny za úkon z 31.1.2017, a keďže ide o skutočnú škodu, rovnako mu súd priznal aj príslušné úroky z omeškania podľa § 517 ods. 2 OZ.

6. Čo sa týka náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 50.000,- eur v zmysle ust. § 17 ods. 2, 3 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, v konaní bolo dokazovaním zistené, že na základe nezákonného uznesenia o vznesení obvinenia, ako to vyplýva zo samotného trestného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 5T/118/2017, bol žalobca ako obvinený bezdôvodne vystavený mnohým procesným úkonom, či už vyšetrovacím úkonom a hlavným pojednávaniam, ako aj znaleckému sexuologickému vyšetreniu, ktoré podľa vyjadrenia žalobcu malo naňho, na jeho psychiku a duševné zdravie veľmi negatívny dopad, keďže bol povinný zúčastňovať sa niekoľkých nariadených výsluchov a hlavných pojednávaní. Z výpovede žalobcu a výpovedí svedkov je zrejmé, že utrpela hlavne povesť žalobcu, či už na pracovisku, ako aj v mieste jeho bydliska, aj v najbližšom okolí. Poznačilo to jeho rodinu, jeho vzťah k družke a do budúca celá táto situácia spojená s jeho obvinením a trestným stíhaním bude musieť byť vysvetlená aj jeho synovi, aby reakcie okolia voči jeho osobe neboli preňho prekvapivé v súvislosti s trestným stíhaním jeho otca a podobne. Predmetné trestné konanie negatívne ovplyvnilo život žalobcu, na ktorého sa vzhľadom na to, že sa jednalo o obvinenie zo sexuálneho trestného činu, ktorý mal byť namierený proti nedospeljej osobe, kde navyše išlo o osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, dívalo na pracovisku, v mieste bydliska aj v širšom okolí ako na „úchyláka“. Veľmi ponižujúce pre žalobcu bolo celé vyšetrowanie v

danej veci, najmä samotné sexuologické vyšetrenie, ktoré ako vyplynulo z výpovede žalobcu extrémne zasiahlo jeho ľudskú dôstojnosť. Trestné stíhanie zasiahlo do jeho súkromného a osobného života, do jeho cti a dobrej povesti, žalobca sa preňho veľmi trápil. Len pre jeho silné charakterové a osobnostné vlastnosti celú situáciu prežíval bez väčších zdravotných problémov. Aj keď počas celého trestného konania neprišiel o prácu, došlo uňho však k preradeniu na iné pracovisko, s čím bola spojená znížená odmena za prácu, a to na dobu jedného roka. Samotné trestné stíhanie od vznesenia obvinenia až po právoplatnosť oslobodzujúceho rozsudku trvalo viac ako štyri roky, počas ktorých žalobca naďalej riadne vykonával svoju prácu na pracovisku, kde väčšina kolegov vo vzťahu k jeho osobe neprejavovala prezumpciu neviny, a v takejto atmosfére musel denno-denne aj za prítomnosti svojej družky naďalej vykonávať svoju prácu.

7. S poukazom na vyššie uvedené má preto súd prvej inštancie zato, že v konaní bola jednoznačne preukázaná dôvodnosť nároku žalobcu na vyplatenie nemajetkovej ujmy, ktorú súd považoval za primeranú vo výške 30.144,96- eur. Výsledky súdom vykonaného dokazovania preukázali, že trestné stíhanie voči osobe žalobcu negatívne ovplyvnilo jeho spoločenský, pracovný a osobný život, od počiatku bolo nezákonné, takže v danom prípade jedná sa o absolútne objektívnu zodpovednosť štátu. Najpodstatnejšia pri zohľadňovaní výšky priznaného nároku bola pre súd tá skutočnosť, že charakter stíhanej trestnej činnosti žalobcu bol sexuálny a spáchaný na maloletom dieťati, z čoho vyplynul pohľad mnohých ľudí na osobu žalobcu, jeho odsúdenie bez prezumpcie neviny.

8. Pri určovaní výšky priznanej sumy žalovaná navrhovala prihliadať na tú skutočnosť, že náhrada nemajetkovej ujmy nemôže byť vyššia ako náhrada poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi v zmysle osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V zmysle § 13 zákona č. 274/2017 Z.z. celková suma odškodnenia poskytnutá podľa tohto zákona nesmie presiahnuť päťdesiatnásobok sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu. Podľa Zákona o minimálnej mzde č. 663/2007 Z.z. minimálna mzda za rok 2016 bola vo výške 405,- eur (v roku 2022 je minimálna mzda vo výške 646,- eur). Vzhľadom na to, že v danom prípade sa nejedná o odškodnenie obete násilného trestného činu a podľa najnovšej judikatúry nie je súd viazaný presnou sumou, ktorou je odškodňovaná obeť násilného trestného činu, súd považoval v tomto konaní za primerané a v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami priznať žalobcovi sumu vo výške 30.144,96 eur a nie 50.000,- eur, ktorá je absolútne neprimeraná, a preto súd prvej inštancie v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

9. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP.

10. Proti výroku rozsudku č. II. a III. podal v zákonnej lehote (včas) odvolanie žalobca. Uplatnil odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. a/, b/, d/, e/, f/ a h/ CSP, t.j., že neboli splnené procesné podmienky; súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam; rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

11. Ku skutočnej škode žalobca uviedol, že má nárok aj na trovy obhajoby vo výške 168,68 eur, ktoré mu neboli priznané, nakoľko pokiaľ ide o úkon zo dňa 31.1.2017, označený ako podanie vo veci samej – doplnenie sťažnosti, nepochybne išlo o účelný úkon, pretože v trestnom konaní sa sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia úplne bežne a štandardne dopĺňa, a preto lehota na podanie sťažnosti bola tri dni, počas ktorých je nemožné vykonať aj nazretie do vyšetrovacieho spisu a oboznámiť sa so všetkými dôkazmi a podkladmi, ktoré mu boli umožnené, čo rovnako aj vyplýva z uznesenia Okresného súdu Prešov sp. zn. 15C/14/2019 zo dňa 14.6.2021 s odkazom na citované ust. § 14 ods. 1 písm. c/ a § 16 ods. 3 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z.

12. K otázke nemajetkovej ujmy zotrval na výške uplatneného nároku nemajetkovej ujmy 50.000,- eur, keďže išlo o stíhanie pre sexuálne motivovaný útok na maloleté dieťa, na základe čoho bol žalobca v práci, v mieste bydliska, v obci Prakovce aj v širšom okolí považovaný za úchyláka, čím

bolo preukázané naplnenie zákonných predpokladov v zmysle § 17 ods. 1 až 3 zákona č. 514/2003 Z.z., dávajúc do pozornosti aj ustálenú rozhodovaciu prax v obdobných veciach, t.j. aj uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/156/2017 zo dňa 9.11.2017, taktiež 5Co/401/2016 rozsudok zo dňa 4.4.2017 sp. zn. 5Cdo/401/2016 znenie citácií, ktoré sú tam uvedené, a preto navrhoval rozsudok zmeniť, a to tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 20.168,68 eur s 5% úrokom z omeškania zo sumy 168,68 eur odo dňa 18.2.2022 až do zaplatenia, a to v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku a zároveň priznať žalobcovi aj nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

13. Proti výrokom napadnutému rozhodnutia pod č. I. a III. podala odvolanie aj žalovaná. Navrhovala, aby odvolací súd v odvolaní napadnutej časti napadnuté výroky zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Uplatnila odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP, keďže súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Nesúhlasila s priznaním peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy, keďže výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu, a to s odkazom na zákon č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov s odkazom na § 12 ods. 2 a 3 v znení účinnom od 1.7.2021, kde je upravená maximálna suma odškodnenia, a teda pri 50-násobku to tvorí maximálne 20.250,- eur, 10-násobku maximálne 4.050,- eur a pri 25-násobku 10.125,- eur. Preto je neprimerané poskytovať náhradu nemajetkovej ujmy v rámci ochrany osobnosti vo výrazne vyššej sume, ako je najvyššia prípustná výška odškodnenia priznávaná obetiam násilnej kriminality, keďže aj Najvyšší súd SR konštatoval, že priznávanie premrštených súm by mohlo viesť k bezdôvodnému obohacovaniu sa a dokonca by mohlo bagatelizovať niektoré ujmy na iných základných právach - viď rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/171/2005 zo dňa 27.4.2006. Citovala rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach:

- rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 19.3.2020 sp. zn. 2Co 189/2019,
- rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 22.10.2019 sp. zn. 5Co/78/2019,
- rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 22.10.2019 sp. zn. 5Co/78/2019
- rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 22.05.2019 sp. zn. 1Co/265/2018,
- uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 19.04.2017 sp. zn. 1Co/202/2016,
- uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 30.03.2017 sp. zn. 6Co/16/2016,
- uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 28.02.2017 sp. zn. 1Co/455/2015, či
- uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 28.12.2016 č.k. 1Co/575/2015- 406 s tým, že Najvyšší súd SR v uznesení zo dňa 17.10.2018 sp. zn. 7Cdo/100/2017 uviedol, že určenie maximálnej hranice náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle zákona č. 412/2012 Z.z. tak, aby priznaná náhrada nebola vyššia ako náhrada za ujmu, ktorú utrpeli obeť trestných činov, keďže ide o pokračovanie už v nastolenom trende legislatívnych úprav pod vplyvom rozhodnutí ESLP s tým, že všetky tieto rozhodnutia boli prijaté ešte v čase pred účinnosťou zákona č. 217/2021 účinného od 1.7.2021, ktorým sa menil a dopĺňal zákon č. 274/2017 Z.z. a ktorý v jeho § 12 ods. 2 a 3, ako už žalovaná vyššie uvádzala, určil novým výpočtom maximálnu sumu odškodnenia, ktorú je potrebné analogicky aplikovať aj pri odškodnení za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. S poukazom na vyššie uvedené argumenty - limity nastavené samotným zákonom č. 274/2017 Z.z. v jeho § 12 ods. 2 a ods. 3 (v znení účinnom po prijatí zákona č. 217/2021 Z.z. účinného od 1.7.2021) upravujúce maximálnu sumu odškodnenia, vedú žalovanú za to, že nemajetková ujma priznaná žalobcovi vo výške 30.000 eur je neprimeraná a mimo zákonom stanoveného rámca. Podľa názoru žalovanej by výška nemajetkovej ujmy nemala byť priznaná v sume porovnateľnej so smrteľným následkom trestného činu (teda viac ako 10.125 eur v zmysle hore naznačeného výpočtu), alebo dokonca v sume porovnateľnej s morálnou škodou spôsobenou trestným činom znásilnenia, sexuálneho násillia a alebo sexuálneho zneužívania (teda viac ako 4.050 eur v zmysle hore naznačeného výpočtu).

14. K priznaným úkonom právnej služby poukazovala na ust. § 18 zákona č. 514/2003 Z.z. a na to, že náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní s tým, že odmenu v sume 67,- eur za právny úkon sťažnosti žalobcu proti rozhodnutiu o pribratí znalca zo dňa 16.2.2017, nemožno za spravodlivé požadovať, keďže tento úkon je účelný pre uplatnenie nároku v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. Preto navrhovala, aby odvolací súd odvolaním napadnutý I. výrok rozsudku súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

15. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej apeloval na to, že nejde o odškodnenie obeť násilného trestného činu a podľa najnovšej judikatúry nie je súd ani viazaný presnou sumou, ktorou je odškodňovaná obeť násilného trestného činu s tým, že žalobcom uplatnená výška je v súlade a vychádza z ust. § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z., keďže prihliada na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje; závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti za ktorých k nej došlo; závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote; závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení, dávajúc do pozornosti aj uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo/125/2019 zo dňa 27.8.2019. Pokiaľ ide o námietku žalovaného vo vzťahu k úkonom zo dňa 16.2.2017 označený ako podanie vo veci samej -sťažnosť, k tomu žalobca uvádzal, že ust. § 48 ods. 2 Trestného poriadku pripúšťalo podanie sťažnosti proti uzneseniu o ustanovení opatrovníka, kde takéto uznesenie bolo žalobcovi doručené a preto proti nemu podal sťažnosť, aby chránil svoje práva a záujmy v trestnom konaní, a preto išlo o účelný úkon. Podľa ust. § 48 ods. 2 Trestného poriadku - v prípadoch, v ktorých zákonný zástupca poškodeného nemôže vykonávať svoje práva uvedené v odseku 1 a je nebezpečenstvo z omeškania, predseda senátu a v prípravnom konaní na návrh prokurátora sudca pre prípravné konanie ustanovia na výkon týchto práv poškodenému opatrovníka. V prípade trestných činov spáchaných voči blízkej osobe alebo zverenej osobe, ak je poškodeným maloletá osoba, sa za opatrovníka ustanoví najmä štátny orgán alebo poverený zástupca organizácie na pomoc poškodeným. Proti rozhodnutiu o ustanovení opatrovníka je prípustná sťažnosť. Z ust. § 48 ods. 2 Trestného poriadku nevyplýva, že by obvinený (alebo jeho obhajca) nemohol podať sťažnosť proti uzneseniu o ustanovení opatrovníka, ktoré bolo doručené obvinenému. Ak nič také nevyplýva z ust. § 48 ods. 2 Trestného poriadku, potom nikto nemohol predpokladať, ako o sťažnosti rozhodne Krajský súd v Košiciach.

16. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu poukazovala na ňou podané odvolanie a na to, že už nemajetková ujma vo výroku I. a jej výška je priznaná v rozpore s § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. za použitia § 12 ods. 2 a 3 zákona č. 274/2017 Z.z. v znení účinnom od 1.7.2021, a preto žalovaná nemôže žalobcovi priznať ani ďalšiu inú sumu nemajetkovej ujmy vo výške 20.000,- eur. Taktiež doplnenie dôvodov sťažnosti je úkonom neoddeliteľne spojeným s hlavným úkonom právnej služby, t.j. s úkonom tzv. podania vo veci samej – sťažnosťou, pričom zdôvodnenie bližších dôvodov podanej sťažnosti nemožno posudzovať ako samostatný úkon, za ktorý by obhajcovi prináležala ďalšia odmena.

17. Žalobca opätovne k tomuto vyjadreniu zotrval na ním uvádzaných argumentov v podanom odvolaní s tým, že žalovaná sa k tejto argumentácii už písomne nevyjadřila.

18. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016, ďalej len „CSP“) prejednal odvolanie oboch strán sporu, a teda proti všetkým výrokom napadnutého rozsudku, ako odvolanie prípustné, podané včas a oprávnenými osobami, bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario, v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a § 380 ods. 1, 2 CSP z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. a/, b/, d/, e/, f/ a h/ CSP a dospel k záveru o čiastočnej dôvodnosti uplatnenia odvolania proti výroku č. I. zo strany žalovanej, čo nemožno povedať o uplatnenom odvolaní zo strany žalobcu proti výrokom napadnutého rozhodnutia pod č. II. a III.

19. Žalobca uplatnil odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. a/, b/, d/, e/, f/ a h/ CSP.

20. Žalovaná uplatnila odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP proti výrokom rozsudku pod č. I. a III.

21. Odvolanie podľa § 365 ods. 1 písm. a/ CSP možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky, t.j. nedostatok žaloby, právomoc súdu, príslušnosť súdu, procesná subjektivita, procesná spôsobilosť, prekážka začatého konania, prekážka rozsúdenej veci, vady v obsadení súdu, rozhodnutie vydané vylúčeným sudcom, nesprávne obsadenie súdu atď.

22. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP je naplnený, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Ide o taký procesný postup súdu, ktorým sa strane sporu odnímajú tie procesné práva, ktoré mu zákon priznáva. Vo všeobecnosti ide o taký postup súdu, ktorým sa strane sporu znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v civilnom sporovom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

23. Z odvolania odvolací súd zistil, že žalobca uplatnil odvolací dôvod s poukazom na nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku, čo odvolacím dôvodom podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d/ CSP, t.j. že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, pričom inou vadou procesného charakteru je aj nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku, čo konštatoval aj Najvyšší súd SR v Stanovisku občianskoprávneho kolégia zo dňa 3.12.2015 uverejneného v Zbierke stanovísk NS SR a súdov SR 1/2016, nakoľko spravodlivé súdne konanie v sebe implikuje právo na kontradiktórne konanie, podľa ktorého strany musia dostať príležitosť na primeranú reakciu vo vzťahu k vyhodnoteniu skutkového stavu a jeho právnomu posúdeniu konajúcim súdom v odôvodnení napadnutého rozsudku v zmysle § 220 ods. 2 CSP.

24. Neúplnosť zistenia skutkového stavu (§ 365 ods. 1 písm. e/ CSP) je v sporovom konaní odvolacím dôvodom len za predpokladu, že príčinou neúplných skutkových zistení bola okolnosť, že súd prvej inštancie nevykonal stranou sporu navrhnutý dôkaz, spôsobilý preukázať právne významnú skutočnosť (napr. preto, že ho nepovažoval za rozhodujúci pre vec), avšak iba samotná okolnosť, že nevykonal navrhnuté dôkazy nemôže byť v sporovom konaní spôsobilým odvolacím dôvodom. Z povahy veci vyplýva, že strana, ktorá v odvolaní uplatní tento odvolací dôvod, musí súčasne označiť dôkaz, ktorý - hoci bol navrhovaný - nebol vykonaný a uviesť právne významné skutočnosti, ktoré, hoci boli tvrdené, súd prvej inštancie nezisťoval, najmä preto, že ich nepovažoval za právne významné a ďalej, že vždy musí ísť len o skutočnosti a dôkazy uplatnené už v konaní pred súdom.

25. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP, t.j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, t. zn. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, prípadne zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov alebo ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti.

26. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 ods. 1 CSP (dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pričom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo) a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov (v úsudku medzi porovnávanými skutočnosťami), príp. poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán sporu alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 185 - § 211 CSP. Pri hodnotení dôkazov je potrebné zohľadniť aj iné okolnosti ako sú vzájomná nadväznosť, súlad alebo rozpor medzi skutočnosťami, ktoré z vykonaného dôkazu vyplývajú a pod. Skutkové zistenie ako výsledok hodnotenia dôkazov nemôže byť zásadne správne, ak hodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie nezodpovedá § 191 ods. 1 CSP, lebo hodnotil každý dôkaz len jednotlivo a nie aj v ich vzájomnej súvislosti. Skutkové zistenie nie je správne ani vtedy, ak medzi vykonaným dôkazom (jeho obsahom) a z neho vyvedeným (čiastkovým) skutkovým záverom, je zrejmy nesúlad.

27. K odvolaciemu dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t.j. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, prípadne ho na

daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podriadenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach strán sporu).

28. Súd prvej inštancie v danom prípade skutkové zistenia podradil pod správne hmotnoprávne predpisy, ale nevyvodil z nich komplexne správne právne závery o právach a povinnostiach strán sporu, a preto sú naplnené odvolacieho dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP.

29. Podrobné a zákonu zodpovedajúce sú dôvody napadnutého rozsudku, v ktorých sa súd prvej inštancie vysporiadal so všetkými skutkovými okolnosťami potrebnými pre rozhodnutie o základe uplatneného nároku, ktorý je v spore daný a to, čo sa týka priznania náhrady škody titulom trov obhajoby a rovnako aj priznania finančného zadošťučinenia vo vzťahu k nemajetkovej ujme s tým, že otázka primeranosti priznanej výšky ale bola podrobená prieskumu odvolacím súdom, keďže súd prvej inštancie pri vyhodnotení konkrétnych skutočností majúcich dopad na určenie výšky nemajetkovej ujmy nepostupoval náležite v zmysle § 191a nasl. CSP, čím v tomto smere aj právne pochybil.

30. Napadnutý rozsudok ale nemožno označiť za nepreskúmateľný, keďže dáva zrozumiteľné odpovede na všetky pre vec podstatné otázky, a preto sú odvolacie námietky v tomto smere nenáležité. Taktiež pre rozhodnutie v spore netreba vykonať ďalšie dokazovanie.

31. V danom prípade treba apelovať predovšetkým na tú skutočnosť, že už len samotné trestné stíhanie predstavuje zásah do osobnostných práv fyzickej osoby chránených ust. § 11 Občianskeho zákonníka, keďže je nepochybné, že trestné stíhanie fyzickej osoby, najmä ak je obvinená zo závažného trestného činu, predstavuje závažný zásah do osobnostných práv fyzickej osoby chránených ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka. Každé trestné stíhanie predstavuje obmedzenie súhrnu osobnostných práv vymenovaných v článku 10 Listiny základných práv a slobôd a to napriek tomu, že vo všeobecnosti platí, že takéto obmedzenie je legitimované verejným záujmom na ochrane spoločnosti pred páchatelmi trestnej činnosti. Súdna judikatúra už viackrát vyslovila názor, že trestné stíhanie predstavuje vážny zásah do osobnej slobody jednotlivca a vyvoláva aj ďalšie negatívne dôsledky pre osobný život a životný osud jednotlivca. Na tohto je okamihom oslobodenia spod obžaloby síce potrebné pozeráť ako na nevinného, avšak samotný fakt trestného stíhania je záťažou pre každého obvineného. Trestné stíhanie tak zasahuje do súkromného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti a rovnako ako porušenie práva na osobnú slobodu garantovaného článkom 8 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd je spôsobilé obmedziť či porušiť právo jednotlivca na rešpektovanie a ochranu jeho súkromného a rodinného života, dôstojnosti osobnej cti a dobrej povesti tak, ako je garantované v čl. 10 Listiny. Preto mal súd prvej inštancie za správne, že k zásahu do osobnostných práv žalobcu došlo, keďže v konaní bolo dokazovaním zistené, že na základe nezákonného uznesenia o vznesení obvinenia, ako vyplýva zo samotného trestného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 5T/118/2017, bol žalobca ako obvinený bezdôvodne vystavený mnohým procesným úkonom, či už vyšetrovacím úkonom a hlavným pojednávaniam, ako aj znaleckému sexuologickému vyšetreniu, ktoré podľa vyjadrenia žalobcu malo naňho, na jeho psychiku a duševné zdravie veľmi negatívny dopad. Bol povinný zúčastňovať sa niekoľkých nariadených vypočúvaní a hlavných pojednávaní. Z výpovede žalobcu a výpovedí svedkov je zrejmé, že utrpela hlavne povest' žalobcu, či už na pracovisku, ako aj v mieste jeho bydliska, aj v najbližšom okolí. Poznačilo to jeho rodinu, jeho vzťah k družke a do budúca celá táto situácia spojená s jeho obvinením a trestným stíhaním bude musieť byť vysvetlená aj jeho synovi, aby reakcie okolia voči jeho osobe neboli preňho prekvapivé v súvislosti s trestným stíhaním jeho otca a podobne. Predmetné trestné konanie negatívne ovplyvnilo život žalobcu, na ktorého sa vzhľadom na to, že sa jednalo o obvinenie zo sexuálneho trestného činu, ktorý mal byť namierený proti nedospalej osobe, kde navyše išlo o osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. Veľmi ponížujúce pre žalobcu bolo celé vyšetrovanie v danej veci, najmä samotné sexuologické vyšetrenie, ktoré ako vyplynulo z výpovede žalobcu extrémne zasiahlo jeho ľudskú dôstojnosť. Trestné stíhanie zasiahlo do jeho súkromného a osobného života, do jeho cti a dobrej povesti, žalobca sa preňho veľmi trápil. Len pre jeho silné charakterové a osobnostné vlastnosti celú situáciu prežíval bez väčších zdravotných problémov. Aj keď počas celého trestného konania neprišiel o prácu, došlo uňho však k preradeniu na iné pracovisko, s čím bola spojená znížená odmena za prácu, a to na dobu jedného roka. Samotné trestné stíhanie od vznesenia obvinenia až po právoplatnosť oslobodzujúceho rozsudku trvalo viac ako štyri roky, počas ktorých žalobca naďalej riadne vykonával svoju prácu na pracovisku, kde väčšina kolegov vo vzťahu k jeho osobe neprejavovala prezumpciu nevinu, a v takejto atmosfére musel denno-denne aj za prítomnosti svojej družky naďalej vykonávať svoju prácu.

32. Žalovaná ale mala za to, že samotné vznesenie obvinenia, prípadne vydanie oslobodzujúceho rozsudku v trestnom konaní nemá za následok priznanie finančného zadosťučinenia, nakoľko vždy treba vychádzať z konkrétnych skutočností, čo súd prvej inštancie v spore, aj čo sa týka danosti základu uplatneného nároku náležite preskúmal, čo ale nemožno následne konštatovať pri určení primeranosti výšky finančnej náhrady.

33. K odvolacím námietkam žalovanej smerujúcich k nedostatočnému vyhodnoteniu zisteného skutkového stavu sporu, ako aj následnému právnomu posúdeniu veci odvolací súd uvádza, že tieto odvolacie námietky žalovanej sú neopodstatnené, keďže odvolateľ sa v odvolacích námietkach pridrižoval procesných prostriedkov učených v konaní na súde prvej inštancie, s ktorými sa súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku správne vysporiadal, v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP, a to čo sa týka všetkých namietaných skutočností, majúcich dopad na skutkové vyhodnotenie veci a jej právne posúdenie, titulom náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci podľa zákona č. 514/2003 Z.z., keďže zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je objektívna zodpovednosť bez ohľadu na zavinenie, ktorej sa nemožno zbaviť. Je založená na súčasnom splnení troch podmienok; ktorými sú: existencia nezákonného rozhodnutia, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody. Predpokladom pre posúdenie konkrétneho rozhodnutia ako nezákonného je to, že ide o právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, ktoré bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom.

34. Súd prvej inštancie pri právnom posúdení základu nároku na náhradu škody postupoval v súlade s ustálenou judikatúrou a rozhodovacou praxou súdov SR v súlade s čl. 2, ods. 1, 2 Základných princípov CSP, keďže štát zodpovedá aj za škodu, ktorá bola poškodenému spôsobená začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozhodnutím trestného súdu. Pri posudzovaní základu nároku sa tu neposudzuje správnosť rozhodnutia orgánu štátu z hľadiska prípadného porušenia právnej povinnosti a zavinenia, rozhodujúcim kritériom pre posúdenie zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci je procesný výsledok tohto konania. Zmyslom právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu je to, aby každá ujma, spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu bola odčinená (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4MCdo/15/2009).

35. V tomto smere taktiež odvolací súd poukazuje na odôvodnenie nálezu Ústavného súdu SR sp.zn. I.ÚS 540/2016, ako aj odôvodnenie nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. III.ÚS 754/2016 zo dňa 24.1.2017, z ktorého vyplýva právny názor, že ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré je skončené oslobodením spod obžaloby, či zastavením trestného stíhania, je potrebné hľadať nielen v článku 46 ods. 3 Ústavy SR a článku 36 Listiny, ale vo všeobecnej rovine aj v princípoch materiálneho právneho štátu. Ak má byť štát považovaný za právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorými zasahuje do základných práv jednotlivca. V tejto situácii nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie skutočne v trestnom konaní potvrdilo. Ak orgány v činné v trestnom konaní dospejú k rozhodnutiu, ktoré sa neskôr ukáže ako nezákonné, ide vo vzťahu k stíhanej osobe o postup porušujúci základné ľudské práva. Ak má byť jednotlivec povinný podrobiť sa úkonom trestného konania, musí existovať garancia, že v prípade preukázania, že trestnú činnosť nespáchal, dostane sa mu odškodnenie za všetky úkony, ktorými bol zo strany štátu podrobený.

36. Ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych orgánov SR odvolací súd zvyrazňuje aj citovaním uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/156/2017 zo dňa 9.11.2017, v ktorého odôvodnení sa konštatuje, že po publikovaní rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4MCdo/15/2009 (Zbierka stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov SR č. 37/2014), najvyšší súd nevydal rozhodnutie, ktoré by bolo založené na odlišných právnych záveroch, pričom zo všetkých nadväzujúcich rozhodnutí Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR vyplýva, že rozhodovacia prax nie je rozdielna v tom, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo oslobodenia spod obžaloby, je treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie voči nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej vedením trestného stíhania sa preto posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom zákonnosti začatia či vedenia trestného stíhania je teda neskorší výsledok trestného konania.

37. Za tejto situácie, odvolací súd sa stotožňuje s právnym názorom súdu prvej inštancie v tom, že vo veci je daný základ uplatňovaného nároku, keďže trestné stíhanie žalobcu bolo právoplatne skončené oslobodením žalobcu spod obžaloby, keďže nebolo dokázané, že sa stal skutok pre ktorý bol ako obžalovaný žalobca stíhaný (viď rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 5T/118/2017 zo dňa 22. 1. 2020, ktorým bol žalobca podľa ust. § 285 písm. a) Tr. por. oslobodený spod obžaloby Okresnej prokuratúry Spišská Nová Ves sp. zn. 2 Pv 421/16/8810 zo dňa 16. 11. 2017, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný. Po podaní odvolania zo strany Okresnej prokuratúry Spišská Nová Ves, bolo uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8To/64/2020 zo dňa 25.5.2021 rozhodnuté tak, že podľa ust. § 319 Trestného poriadku sa odvolanie prokurátora zamieta.

38. Odvolací súd preskúmal aj rozhodnutie o výške nároku uplatňovaného žalobcom a konštatuje, že priznaný nárok je nepochybne preukázaný a vecne správny, čo ale so zreteľom na konkrétne skutočnosti zásahu do osobných práv žalobcu nemožno povedať o primeranosti priznanej výšky finančného zadosťučinenia, keďže súd prvej inštancie dôsledne nepostupoval pri svojom rozhodovaní ohľadne kritérií určovania výšky nemajetkovej ujmy v zmysle § 17 ods. 2 až 4 zákona č. 514/2003 Z.z.

39. Odvolací súd sa nestotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že výška nemajetkovej ujmy 30.144,96 eur je primeraná v súvislosti s vedením trestného stíhania žalobcu po dobu do piatich rokov, vekom poškodeného, jeho osobou, doterajším životom ako bezúhonnej osoby, s prihliadnutím na žalobcov rodinný, pracovný a spoločenský život (viď bod 49. odôvodnenia napadnutého rozsudku), načo dôvodne aj apelovala žalovaná v podanom odvolaní, dávajúc do pozornosti aj totožné rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co 78/2019, 1Co 265/2019 ako aj ďalšie, kde súd určil maximálnu výšku náhrady nemajetkovej ujmy do 15.000,- eur, a keďže žalobca zotrval v pracovnom zaradení, odvolací súd má za to, že výška primeraného odškodnenia za nemajetkovú ujmu vo výške 30.144,96 eur v danom prípade je neprimeraná. Nepriznanie odmeny v sume 75,84 eur za právny úkon sťažnosti, ako neúčelného právneho úkonu je rovnako vecne správne (viď bod 47 odôvodnenia napadnutého rozsudku s odkazom na § 387 ods. 2 CSP).

40. Vychádzajúc z uvedených dôvodov preto odvolací súd v zmysle § 388 CSP zmenil napadnutý rozsudok vo výroku pod č. I. a zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi nie sumu 30.144,96 eur, ale sumu 15.000,- eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že v prevyšujúcom rozsahu žalobu vo výroku č. I. zamieta s tým, že rozsudok vo výroku č. II. potvrdil v zmysle § 387 ods. 1, 2 z dôvodu vecnej správnosti.

41. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

42. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

43. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

44. Podľa § 396 ods. 2 CSP, ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

45. O nároku na náhradu trov prvoinštančného ako aj odvolacieho konania, odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 2 CSP, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1, 2 CSP a nepriznal žalovanej proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie, ako aj v odvolacom konaní.

46. Odvolací súd konštatuje, že zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo). V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku sporu na základe úvahy súdu. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania v tomto prípade treba riešiť, čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté. Otázka nemajetkovej ujmy je potom druhoradá a nadväzujúca.

47. V prejednávanej spore bol uplatnený nárok na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z., ktorý pozostával z náhrady škody spôsobenej nezákonným stíhaním žalobcu, ktorú tvorili náklady spôsobené trestným stíhaním, ako aj nemajetková ujma spôsobená samotným trestným stíhaním s tým, že žalobca si v tomto konaní uplatnil majetkovú ujmu vo výške 313,64 eur, titulom vynaložených trov obhajoby, z titulu náhrady hotových výdavkov vynaložených žalobcom v súvislosti s jeho trestným stíhaním) a náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu 50.000,00 eur, pričom priznaný nárok titulom náhrady nemajetkovej ujmy je nárokom, kedy nemožno žalobcu zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku sporu na základe úvahy súdu a treba vychádzať z toho, čo je základné a čo sprevádzajúce a nakoľko súd na základe vlastnej úvahy stanovil rozsah nemajetkovej ujmy po zmene na sumu 15.000,00 eur, pri ktorom je dané priznanie plnej náhrady trov konania, ktorá vychádza výlučne z tejto prisúdenej sumy a z náhrady trov obhajoby súd prvej inštancie z 313,64 eur priznal 144,96 eur, aj keď ide o pomerný nárok na náhradu trov konania v zmysle § 255 ods. 2 CSP, bol žalobca neúspešným len v nepatrnej časti.

48. V odvolacom konaní odvolací súd tak so zreteľom na hore uvedené skutočnosti, priznal žalobcovi proti žalovanej 100% nárok na náhradu trov odvolacieho konania s tým, že pri výpočte výšky trov konania, o ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník v zmysle § 262 ods. 2 CSP sa zohľadní aj ust. § 251 CSP, pričom bude súd pri vyčíslení výšky náhrady trov konania vychádzať iba z prisúdenej sumy 15.000,- eur, nie sumy žalovanej, keďže určenie výšky pramenilo už len v tejto časti z úvahy súdu.

49. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).